

פ ר ט י כ ל מס. 17 / ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
ירושלים, יום ד', כ"ב באדר א' תשי"א - 28.2.51

חברי הועדה הנוכחים: נ. ניר - היו"ר

ע. אסף
ב. איזנשטט
ח. בן-אשר
מ. בן-עמי
י. בורג
ד. בר-רב-האי
א. ג'רג'ור
ב.צ. דינבורג
י. הררי
ח. טובי
ק. כהנא
י. כסה
א. לנקין
א. פרמינגר
י. קליבנוב
ח. רובין
אח. שאג
ז. שזר
א. חבורי

מוזמנים:

שר המשפטים פ. רוזן
א. רוענבלום - מנהל משרד הפנים
ה. אלופי - משרד הפנים
א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי
מ. פיאמנטה - מתרגם לערבית.

הישיבה נפתחה בשעה 08.20.

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.

אני מזכיר לחברי הועדה כי נשיאות הכנסת

נתנה לנו אפשרות לעבוד היום לפחות עד 13.15. לשם כך בוטלה ישיבת הכנסת.

סא

חוק הבחירות לכנסת השנייה.

היו"ר נ. ניר:

סיעת חירות בקשה לדחות את הדיון בסעיף 10

לשעה, שעה ורבע, עד אשר יבואו חברי סיעתם.

אני חושב שאנחנו יכולים למלא את בקשתם ולעבור לדיון בסעיף 11.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

סעיף 11(א).

"ועדת הבחירות האזוריות וועדות הקלפי תתמנינה על ידי
ועדת הבחירות המרכזית."

היו"ר נ. ניר: ועדת המשנה הציעה להשאיר את הסעיף כפי שהוא.

י. קליבנוב: האם זה באמת נכון שועדות הקלפי תתמנינה ע"י

ועדת הבחירות המרכזית? לא נראה לי כי מספר

הקלפיות הפעם יגדל במידה רבה. הציבור אינו כל כך מוכר לנו כפי שהיה

לפני שנתיים, ואינני חושב שיהיה ביכולתה של הועדה המרכזית למנות את

ועדות הקלפי. מדוע לא להשאיר זאת בידי ועדות הבחירות האזוריות?

ד. בר-רב-האי: אני תומך בהצעת קליבנוב. למעשה, בבחירות

הקודמות לא היה לוועדת הבחירות המרכזית מושג

על הרכב ועדות הקלפי. היינו מקבלים המלצות מהועדות האזוריות, אך

איש לא עבר על הרשימות וזו הייתה סתם פיקציה.

א.ת. שאג: אני תומך בהצעת שועדות הקלפי האזוריות

תתמנינה ע"י ועדת הבחירות האזוריות, אבל

אני מציע להוסיף: באישור ועדת הבחירות המרכזית.

א. פרמינגר: אני בעד הנוסח הקודם ואני חושב שבו הערובה

היתירה לכך שנוכל להגיע למצב המאושר שבו

נמצא/ בזמנו חבר הכנסת בר-רב-האי, אשר אישר את ההצעות בסיטונות. הייתה

לו אפשרות לעשות כך מפני שלא היו ערעורים, ולא היו ערעורים מפני שהיה

ברור כי אם ירכיבו את ועדות הקלפי בצורה בלתי מתקבלת על הדעת, אזי

ועדת הבחירות המרכזית תהפוך לגיהנום של ויכוחים וערעורים בלי סוף.

זו הייתה הסיבה לכך שהסתדרו על הצד הטוב ביותר בוועדת הבחירות האזוריות.

והפכו את המינוי ע"י ועדת הבחירות המרכזית - לפיקציה. אני מאחל לכולנו

כי גם הפעם נמצא באותו מצב אידיאלי ומאושר ושוב תזכה ועדת הבחירות

המרכזית לאשר את ועדות הקלפי האזוריות בסיטונות. אך אינני יודע מי

תהיינה ועדות הבחירות האזוריות. אני יודע רק מי תהיה ועדת הבחירות

המרכזית; היא נאמנה עלי - (א. תבורי: הרי היא ממנה את הועדות

האזוריות!) אמנם ועדת הבחירות המרכזית ממנה את ועדות הבחירות

האזוריות, אבל יתכן שבאיזה שהוא איזור ישתנו יחסי הכוחות ותתעוררנה

שאלות. כשאנחנו אומרים שהועדות האזוריות תתמנינה ע"י ועדת הבחירות

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה

א. פרמינגר:

המרכזית, ברור כי למעשה הן תאושרנה על-ידיה.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

ההצעה שמעיק-קטן 11(א) ישאר כפי שהוצע -

לא נתקבלה.

ההצעה שועדות הבחירות האיזוריות יתמנו ע"י ועדת
הבחירות המרכזית וועדות הקלפי - ע"י ועדות הבחירות
האיזוריות באישורה של ועדת הבחירות המרכזית -

נתקבלה.

מעיק 11(ב).

"מספר חבריה והרכבה הסיעתי של כל ועדת בחירות אלאאאאא
איזורית יהיו כשל ועדת הבחירות המרכזית; מספר חבריה
והרכבה של כל ועדת קלפי ייקבע על ידי ועדת הבחירות
המרכזית".

ועדת המשנה הציעה לכתוב במקום: "מספר

היו"ר נ. ניר:

חבריה והרכבה של כל ועדת קלפי ייקבע על ידי

ועדת הבחירות המרכזית! - "מספר חבריה והרכבה של כל ועדת קלפי ייקבע
על ידי ועדת הבחירות האיזורית".

אני מציע שנפריד לגמרי בין ועדת הקלפי

ד. בר-רב-האי:

והועדה האיזורית, מפני שאלה הן שתי בעיות

שונות.

לחלק הראשון: כפי שהחלטנו ועדת הבחירות

האיזורית תהיה בת 30+3 איש. אינני מקנא בועדת בחירות כזאת. הייתי רוצה
מאוד להעמיד את מספר חברי הועדה הזאת על מחציתו, אבל אין זה מסתדר
בחשבון מתימטי. אינני יכול כרגע להציע שום דבר, מפני שאני חושש כי
מה שאציע יחפרש כפגיעה במישהו, אבל מבחינה טכנית זה דבר איום. לו
אפשר היה להסדר בענין זה, היה זה לתועלת הועדה. גם בבחירות הקודמות,
לא בכל המקומות אלא מצאו המפלגות את האיש המתאים.

אני מציע להשמיט מסעיק זה את המלים "מספר

ח. בן-אשר:

חבריה" ולהשאיר זאת לסידור בועדת הבחירות

ממלי להתחייב מראש בענין זה.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א.ח. שאג:

אני חושב שאם יהיה קושי בדבר, בודאי

יגיעו להסכם על הקמת מספר חברי הועדות

האלה. לכן אני מציע להוסיף את המלים "לא יותר", כלומר: שמספר חברי

ועדת הבחירות האזורית לא יוכל לעלות על מספר חברי ועדת הבחירות

המרכזית, אבל אפשר יהיה להקטין.

א. פגמינגר:

כמה חברים היו בוועדת הבחירות המרכזית

ובועדות הבחירות האזוריות הקודמות?

ד. בר-רב-האי:

בוועדת הבחירות המרכזית היו 19 חבר, ויחד

עם היו"ר - 20. צא אינני זוכר מה היה

המספר בוועדות הבחירות האזוריות, אבל השתדלנו להקטין ככל האפשר; 8,

11 וכו'.

ב.צ. דינבורג:

אני חושב שהסעיף צריך להיות כך: הרכבה

הסיעתי של כל ועדת בחירות אזורית יהיה

כשל ועדת הבחירות המרכזית; מספר החברים בכל אזור ואזור ייקבע ע"י

ועדת הבחירות.

ע. אסף:

אם כותבים: "הרכבה הסיעתי כשל ועדת

הבחירות המרכזית" - פירוש הדבר שמספר

חבריה יהיה 30, מפני שהיא צריכה להיות מורכבת בדיוק כפי שמורכבת

הועדה המרכזית. צריך אולי להגיד "בהתאם" או "דומה", או למצוא ניסוח

אחר שיבטיח אפשרות להקטין את המספר.

ח. רובין:

אני מציע את הניסוח הבא: "הרכבה הסיעתי

של ועדת הבחירות האזורית יהיה בהתאם

להרכבה הסיעתי של ועדת הבחירות המרכזית ולא יעלה על שלוש חברים".

א. ירון:

אני רוצה לחמוך בהצעת חבר הכנסת אק.

ברגע שכותבים "הרכבה הסיעתי - יהיה

כשל" חוכל כל סיעה לבוא ולטעון כי ההרכב צריך להיות בדיוק כהתבה של

ועדת הבחירות המרכזית. אם רוצים להגיד כי מספר חברי ועדת הקלפי יהיה

15, צריך להגיד זאת, ולהוסיף כי היא תתמנה ע"י ועדת הבחירות המרכזית

בהתחשב עם ההרכב הסיעתי וכו'. הברירה השניה היא, להשאיר גם את המספר

וגם את ההרכב של ועדות הקלפי, לוועדת הבחירות צא המרכזית, בהנחה

רל .

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ת. טובי:

אני מתנגד לכל הצעה שתשלול מכל הסיעות

את האפשרות להיות מיוצגות בוועדת הבחירות

האיזורית. לכן אני מסכים להצעה האומרת שהרכב ועדת הבחירות האיזורית יהיה

כהרכבה של הסיעות של ועדת הבחירות המרכזית. אם חברים טוענים כי המספר

הזה גדול מדי ויש לצמצם אותו, ברור לי כי צמצום כזה יכול להיות על חשבון

של הסיעות הגדולות, מפני שסיעה בת חבר אחד לא תוכל לוותר על נציגה.

(א. תבורי: היא יכולה למסור לסיעה קרובה לה, לייצג אותה). אבל אם

היא אינה מסכימה לכך היא תשמור על זכותה להיות מיוצגת. אני מבין

כי הצעת חבר הכנסת אסף ההיה למעשה על חשבון הסיעות הגדולות. אם מפא"י

מסכימה לכך - גם אני מסכים.

א. רוזנבלום:

אני רוצה להעיר כי לדעתנו, הטוב ביותר

יהיה להשאיר את ההצעה המוצעת כאן.

צמצום בעניין זה, יהיה שכרו בהפסדו על-ידי חלונות שיבואו מצד אלה

שלא ישתתפו בוועדות האלה ומצד משקיפים. מוטב לתת להם מיד את ביאות-הכוח.

א. לנקין:

אי-אפשר לחלק את 30 המקומות של חברי

הועדה באותה הפרופורציה שמחלקים 15

מקומות. יתעורר על כך ויכוח בוועדה ומישהו מוכרח להיות מקופח על-ידי ק.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה שהחלק הראשון של סעיף 11(ב) ישאר
כפי שהוא
נגד
6 -
8 +

הוחלט: להכניס בסעיף שינויים.

ת. רובין:

אני מציע שמספר חברי ועדת הקלפי ייקבע

ע"י ועדת הבחירות המרכזית והרכבה יהיה

בהתאם להרכב הסיעות של ועדת הבחירות המרכזית.

ע. אסף:

אני מציע להחליף את המלה "בהתאם" במלה

"בהתחשב".

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

ההצעה להשמיט את המלים "מספר חבריה" -

לא וההרלה

היו"ר נ. ניר:

- בעד הנוסח: "בהתאם להרכב אצא הסיעות של ועדת הבחירות המרכזית" - 7.8
בעד הנוסח "בהתחשב עם הרכב הסיעות של ועדת הבחירות המרכזית" - 8.

- בעד ההצעה שמספר חברי ועדת הבחירות האיזורית לא יעלה על 30 - 7
בעד ההצעה שמספר חברי ועדת הבחירות האיזורית יהיה 15 - 2.

החלט: הנוסח יהיה כך: "הרכבה הסיעתי של כל ועדת בחירות איזורית יהיה כשל ועדת הבחירות המרכזית. מספר חבריה לא יעלה על 30."

ח. רובין:

ביחס לחלק השני של הסעיף: ועדות

הקלפי. למדתי במעט הנסיון הציבורי

שיש לי כי בדרך כלל מסתדרים יותר טוב במרכז מאשר למטה. אם קובעים

שוועדת הבחירות האיזורית תמנה את ועדת הקלפי, נוהגים מקום לכל מי

שרוצה להראות במפלגתו את ידו החזקה, ואח"כ ממילא הדברים מסתדרים מלמעלה.

אני בעד זה שנחסוך לנו את הטירחה המיותרת הזאת, ונמסור זאת לוועדת

הבחירות המרכזית.

ד. בר-רב-האי:

חבר הכנסת רובין נתן דוגמא של גישה

ערטילאית לבעיה הזאת. יש כאן קושי

טכני עצום. הקושי של הרכבת ועדת הקלפי במשמר-הירדן, במשמר העמק,

בדגניה ובטירת-צבי, למשל, הוא עצום.

א. רוזנבלום:

אני חומך בדברי מר בר-רב-האי.

העברת העניין הזה לוועדת המרכזית

מטילה עליה עומס נוסף. יש מאות ועדות קלפי. הוועדה המרכזית לא תוכל

להתמסר לדבר ותהיה עמוסה עבודה ללא תועלת. לאחר שקבלנו את הסעיף

הקודם כפי שקבלנו אותו, אין הבדל בעניין זה. ההצעה הטובה ביותר נראית,

למסור זאת לוועדת הבחירות האיזוריות.

א. לנקין:

אני מוכן להסכים להצעת בר-רב-האי

בתנאי שתהיה זכות ערעור על החלטה

ועדת הבחירות האיזורית בפני ועדת הבחירות המרכזית.

ד. בר-רב-האי:

הצלחת הבחירות לכנסת הראשונה היתה

בנויה על דצנטרליזציה מאכסימלית

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ד. בר-רב-האי:

מלמעלה, לא היינו מצליחים להוציא לפועל את הבחירות ב-25 בינואר.

ח. רובין: אני מציע להגיד כי ועדת הקלפי תהיה

מורכבת לפחות משלושה חברים, משלוש

מפלגות.

ת. טובי: בסעיף (א) קבלנו החלטה כי ועדות

הקלפי יתמנו ע"י ועדת הבחירות האזורית

באישורה של ועדת הבחירות המרכזית. בלתי הגיוני להכניס עכשיו הצעות

מנוגדות לזה.

הוחלט: הסעיף ינוסח כך: "ועדות הבחירות האזוריות
יתמנו ע"י ועדת הבחירות המרכזית; ועדות הקלפי
מספרן וחבריהן והרכבן ייקבעו ע"י ועדות הבחירות
האזוריות באישורה של ועדת הבחירות המרכזית.

סעיף 11(ג).

"לכל חבר של ועדת הבחירות אזורית ושל ועדת קלפי יהיה
ממלא מקום קבוע שאף הוא יתמנה על ידי ועדת הבחירות המרכזית."

היו"ר נ. ניב: ועדת המשנה החליטה להוסיף בסוף הסעיף:

"או אזרחית, לפי הענין. משתתף בישיבת

הועדה בתור חבר בזמן העדרו של חבר הועדה".

הסעיף נתקבל בנוסח שהוצע ע"י ועדת המשנה.

סעיף 11(ד).

"כל ועדת בחירות אזורית וכל ועדת קלפי תבחר מבין חבריה
יושב ראש וסגן יושב ראש."

הסעיף נתקבל.

ההצעה שועדת הקלפי תהיה מורכבת מבאי-כוח של לא פחות
משלוש רשימות -

נתקבלה.

(המקום המתאים יימצא ע"י המנסחים).

(אח"כ רשמה רט).

עיף 11 (ה):

הודעה על הרכבן של הועדות הבחירות האזוריות ושל
ועדות קלפי תפורסט בתחום אזוריהן בצורה שתקבע
ועדת הבחירות המרכזית, אם באופן כללי ואם במקום
מסויים.

יו"ר נ. ניר:

ועדת המשנה הציעה למחוק את המלים
"אם באופן כללי ואם במקום מסויים",

באות בסוף הסעיף, כפי שהוצע בתחילה.

ה ח ל ט:

סעיף 11 (ה) אושר ע"י הועדה, כפי שהוצע
ע"י ועדת המשנה, כלומר, נמחקו המלים
"אם באופן כללי ואם במקום מסויים".

עיף 12 (א):

המניין בישיבות ועדת הבחירות המרכזית ובישיבות ועדת
הבחירות האזורית יהיה שליש מחברי הועדה וביניהם
היושב ראש או סגנו; בישיבת ועדת קלפי - מחצית חברי
הועדה וביניהם היושב ראש או סגנו.

יו"ר נ. ניר:

ועדת המשנה מציעה להוסיף בסוף הסעיף
הזה את המלים "כל זה בתנאי אם כל חברי

ועדות יוזמנו כהלכה".

לנקיין:

מה יהיה במקרה שגם היו"ר וגם סגנו לא
יופיעו לישיבה?

יו"ר נ. ניר:

במקרה כזה, יהיה צורך לפנות לוועדת הבחירות
המרכזית.

עיף 12 (ב):

החלטות של ועדת הבחירות המרכזית, של ועדת בחירות אזורית
ושל ועדת קלפי יתקבלו ברוב קולות של הנוכחים המשתתפים
בהצבעה; היו הדעות שקולות, ושאי יושב ראש הישיבה להכריע.

ד"ר י. בורג:

כתוב: "נתקבל ברוב קולות של הנוכחים
והששתתפים בהצבעה, צריך להחליט, כך או אחרת.

כולים להיות אנשים נוכחים בישיבה, אך אינם משתתפים בהצבעה. אם הכוונה היא
רוב המשתתפים בהצבעה, יש למחוק את המלה "הנוכחים".

שר המשפטים פ. רוזן:

המלה „נוכחים“ נכתבה כאן, כדי שלא תהיה

אפשרות להשתתף בהצבעה על ידי שליחת פתק,

בלי להיות נוכחים בישיבה.

פרופ"ר נ. דינאבורג:

אני מציע לכתוב „הנוכחים המשתתפים“, ולמחוק

את ו' החיבור המקשרת בין שתי המלים.

סעיף 12 (ג) :

בישיבות של ועדת הבחירות המרכזית, של ועדות הבחירות
האזוריות ושל ועדות הקלפי רשאים להיות נוכחים, כמשקיפים
בלבד -

(1) ממלאי המקום של חברי הועדה הנוכחים בישיבה,

ובן

(2) נציגים של רשימות מועמדים שפורסמו בהתאם לסעיף

21, ואינן מיוצגות באותה ועדה; נציגים אלה יהיו

בא כוח הרשימה או ממלא מקומו או מי שהורשה לכך

בכתב על ידי אחד מהם.

היו"ר נ. ניר:

(קורא את הצעות ועדת המשנה בסעיף זה, לעומת

ההצעה המקורית). ועדת המשנה הציעה שני שינויים.

ת. טובי:

האם „ישיבת ועדת הקלפי“, פירושו, ישיבה המתקיימת

מאחורי הקלפי, וב"כ הרשימות יכולים להיות משקיפים

בה?

היו"ר נ. ניר:

כן.

א. לנקין:

מה תפקידו של המשקיף?

היו"ר נ. ניר:

המשקיף אינו מדבר ואינו משתתף בהצבעה. הכוונה

היתה שיופיע בוועדות מספר גדול של אנשים.

ה ח ל ט :

סעיף 12 (א) נתקבל.

סעיף 12 (ב) נתקבל בטחיקת ו' החיבור לפני

המלה „משתתפים“.

סעיף 12 (ג) נתקבל, לפי התיקונים שהוצעו

ע"י ועדת המשנה.

סעיף 13 :

(א) משרדי הרישום יכינו, על יסוד מרשם התושבים לפי פקודת

מרשם התושבים, תש"ט - 1949, רשימות האנשים הזכאים לבחור

(להלן „רשימות בוחרים“).

(ב) רשימת בוחרים תכיל את שמות המשפחה של הבוחרים לפי סדר

האלף-בית העברי, את שמו הפרטי של כל בחור, שם אביו, גילו,

כתובתו, ואם ניתנו לו פנקס זיהוי או תעודת זהות - את מספר

התעודה.

(ג) לכל אזור קלפי תוכן רשימה נפרדת של הבוחרים הרשומים במרשם התושבים כתושבי אותו אזור; הרשימה לא תכלול יותר מ-1000 בוחרים, אולם באישור ועדת הבחירות המרכזית אפשר להעלות את המספר עד 1.500.

יו"ר נ. ניר:

(קורא את הצעות ועדת-המשנה לתיקונים בסעיפים 13 (א), 13 (ב), ו-13 (ג)).

ר המשפטים פ. רוזן:

מדוע יש צורך בהחלפת המלים "משרד הרישום" במלים "משרד הפנים"?

יו"ר נ. ניר:

כתבנו "משרד הפנים", כי לא רצינו לקבוע מי במשרד הפנים יעשה זאת. כלפינו אחראי המשרד

לא חלק ממנו.

"ר רוזנבלום:

במובן אדמיניסטרטיבי, אי אפשר להטיל בחוק על משרד הרישום להכין משהו, כשאינן לו סמכות

פרדת, אין לו תקציב אכססלוטטיבי, והוא אינו מהווה יחידה עומדת ברשות עצמה. ח אותו הדבר שהחוק דורש להכין, תכין היחידה האדמיניסטרטיבית המוכרת בתקציב, לומר, משרד הפנים. אין משרד רישום; ישנה מחלקת רישום תושבים, שהיא חלק לתי נפרד ממשרד הפנים. אי אפשר להפריד ולפצל משרדים אדמיניסטרטיביים לפי חלקותיהם.

כסה:

כאן ישנן הגדרות טכניות של הוצאתן לפועל של הבחירות, ברור שמישהו אחראי כלפי המדינה על יום הבחירות כסדרן. אולם, באופן טכני, משאדי הרישום הם המבצעים את העבודה. שנגיע לסעיף המדבר על השר הממונה על ביצוע החוק, נקבע ששר זה הוא שר הפנים, ילו היה כתוב פלכתחילה "משרד הפנים", לא הייתי מתנגד לכן; אולם, כיון שרוצים שנות, אינני רואה מקום לשינוי כזה.

בן-עמי:

מעולם לא ראיתי שיציינו בחוק מחלקה שהיא חלק של משרד מסויים. אף פעם אין מטילים בחוק את חובת ביצוע על מחלקה במשרד. אני מבין שאין בדעת מישהו להעביר עכשו את מחלקת הרישום משרד אחד. אם כן, מהו סלע המחלוקת? מה שנכתב מראש אינו תורה מסיני. המחלקה ינה אחראית בפני הכנסת, אלא רק בפני האיש שהוא אחראי בפני הכנסת, כלומר, השר, ש זהו משחק במלים, אין בו הגיון; אם זהו משחק בתוכן, יש לגלות את הקלפים,

ולחנח את התוכן על השולחן.

א. פרמינגר:

ברגע שחבר הכנסת כסה הופך לאפוזיציה בענין

זה, מקבל הענין חשיבות בעיניי. אם אין כל

שינוי בתוכן, מה ההתנגדות לכתוב "משרד הפנים" במקום "משרד הרישום"? אף כי המצב התחוקתי אצלנו הוא רעוע מאד, אנו יודעים מי הוא שר הפנים. כל זמן שלא תהיה ממשלה חדשה שתקבל אמון בכנסת, תישאר הממשלה הזאת, על מחלקותיה ותפקידיה.

אולם, הממשלה יכולה להחליט ברוב דעות, להעביר מחלקה מטוויימת ממשרד אחד למשנהו. אם לזה מתכוונים, הרי יש סכנה בטמא שמציע חבר הכנסת כסה, אני מציע שהועדה תהיה המחליטה בענין זה. אחרי חילופי הדברים, אני עומד על כך שתהיה הגדרה חד-משמעית. את רישום החושבים אני מציע להשאיר בידי משרד הפנים, על מנת שלא יועבר למשרד אחר. אם יש הסכמה לכך שמשרד הפנים יהיה אחראי להכנת הבחירות, ולא משרד אחר, הרי התיקון אינו תיקון, אלא הגדרה יותר מדויקת.

א. לנקין:

אני חושב שלאחר כל הויכוח שהתנהל כאן, יש

צורך להגדיר בנזק, מה הוא משרד הרישום.

שר המשפטים פ. רוזן:

אינני אוהב ויכוחים בין נציגי הממשלה, ואם

שר הפנים יעמוד על כך שיהיה כתוב "משרד הפנים",

לא אתוכח אתו. כנראה שיש לו טעם לכך. אולם אני רוצה להבהיר את הצד הקונסטטיו-

ציוני. חוק זה הוא חוק מיוחד במינו. לא הממשלה מבצעת את החוק הזה. היה ויכוח

הריף על שאלה זו במועצת המדינה הזמנית. לא במקרה נאטר בסעיף 43, לא ששר הפנים

ממונה על ביצוע החוק הזה, אלא שהממשלה תגיש לוועדת הבחירות המרכזית את כל עזרתה

לביצוע הבחירות. הועדה המרכזית, היא המבצעת את החוק, ולא שר הפנים. מבחינה

קונסטטיוציונית, יש טעם שלועדה המרכזית תושאל מחלקה ממשרדי הממשלה, כי היא

מבצעת את הבחירות. מועצת המדינה הזמנית היתה רגישה מאד בענין זה, ולא היתה

טעונית שהממשלה תתערב בביצוע חוק זה, ולא שר יהיה אחראי לביצוע זה, אלא

הועדה המרכזית. נכון הדבר, שברוך כלל איננו נוהגים לציין בחוק מחלקה זו

או אחרת של הממשלה, אולם כאן, מדובר על חוק מיוחד.

ס. בן-עמי:

בחוק הקודם כתוב: "שר הפנים אחראי על ביצוע

החוק".

שר המשפטים פ. רוזן:

נכון, אולם היה בענין זה ויכוח הריף.

ב. דינבורג:

אני מציע לכתוב "משרד הרישום". אותה המחלקה, העוסקת במשך כל השנים ברישום התושבים, היא הצריכה לסדר את הרישום הדרושה. אם נכתוב "משרד הפנים", הרי שר הפנים יוכל להעביר את המחלקה הנוגעת בדבר, או, יותר נכון, את התפקיד שמחלקה זו למחלקה אחרת. זהו ענין סטאטיסטי ולא אדמיניסטרטיבי של המשרד. אני מתפלא על הצורה בה מכניסים כוונות שאינן.

ד"ר בורג:

אני רואה בפנקס הזהוי שלי, שהוא ניתן על ידי משרד הפנים ולא ע"י משרד הרישום. אם אנו רוצים שהבחירות תתקיימנה לפי תעודות זהוי, איננו יכולים לציין בסעיף זה מוטד שאיננו מופיע בפני הכנסת או בפני החוק, או בתעודות הנותנות את הזכות לבחור. אינני יכול לקבל את האסמכתא של שר המשפטים, כי המצב בבחירות לכנסת הראשונה, היה מיוחד במינו. בתקציב הכנסת מופיע משרד הפנים. איננו נוהגים לקחת שם של מחלקה ולכתוב אותו בחוק, בשעה שמחלקה זו נמצאת בתוך אירגון פנימי של אותו משרד. אם, נניח, יחליט שר הפנים לשנות את שמה של מחלקת רישום התושבים בשם אחר, האם תרצו לשנות את השם גם בחוק, או לאסור על השינוי בכלל? ועדת המשנה החליטה, כנראה, על השינוי, עוד לפני שנתהדרו היהסטים הפוליטיים בכנסת, ולכן הציעה מה שהציעה. כל שינוי של החלטת ועדת המשנה בענין זה, מראה על כוונות מיוחדות.

א. מנורי:

מר בן-עמי אומר שהחוק אינו יודע מה זה משרד הרישום, או הגדרה טכנית אחרת. אני רוצה להגיד לו שהחוק זה מכיל ב-99% הגדרות טכניות וטידורים טכניים. סדוע דוקא "משרד הרישום" פסול? אני רוצה שתשימו לב לעובדה כי בסעיף 43 כתוב שהממשלה תגיש את עזרתה לוועדת הבחירות ולביצוע הבחירות. ישנם חברים הרוצים לפתור את הבעיה, אפרירי, במגמה טטוריית. מר כמה מציע להשאיר את המצב כפי שהוא. אין זה מקרה שכתבו מלכתחילה "משרד הרישום". לא ישבו מטומטמים בוועדת הבחירות הקודמת. אם הממשלה תמצא שיש בידה, ושיש צורך לבוא למשרד הרישום שבמשרד הפנים בעצה, ולהיות במגע עמו, או שיש צורך שמחלקה סטאטיסטית במשרד ראש הממשלה תגיש עזרה להכנת הבחירות, האם זה פסול? אני מציע שיהיה כתוב "משרד הרישום של הממשלה". כשנגיע לשאלת האחריות על ביצוע החוק, נקיים את הויכוח, מי יהיה האחראי. כרגע אין על מה להתווכח.

פנקס זיהוי ישנו מספר ביקורת של החוברת. היו ועדות שרשמו את המספר הזה, והיו כאלה שרשמו את מספר הרישום. מספר הרישום מכסה את כל הבעייה, ומזדהה עם מספר השאלון.

ה ח ל ט : סעיף 13(ב) נתקבל על ידי הועדה בנוסח הבא:
"רשימת הבוחרים תכיל את שמות המשפחה של
הבוחרים לפי סדר הא"ב, את שמו הפרטי של כל
בחר, שם אביו, שנת לידתו או גילו, כתובתו
ומספר הרישום, לפי פקודת מירשם התושבים תש"ט -
1949."

ת. טובי: אני מציע לכתוב רק סנטימון של 800, ולא להוסיף
את המספר 1.000. היה בענין זה נסיון לא טוב
בבחירות המוניציפאליות, ויש לתקן את הדבר. היו מקומות שחלק מן הבוחרים
לא יכלו לבחור. הגדלת המספר מעל ל-800 מסכנת את אפשרות הבחירה.

ד. בר-רב=האי: הצעתי הקטנה ט-1.000, ל-800, ומ-1.500 ל-1.000,
לאור הנסיון. היו מקומות בהם לא היתה קלפי בבחירות
האחרונות, והדבר גרם לקושי עצום. המכסימום של 800, אינו רק פונקציה של מספר
התושבים, אלא גם של המרחק הגיאוגרפי בין המקומות. אם תהיה במקום מסויים
רשימת בוחרים של 820 איש, אי אפשר לחלק אותם לשתי קלפיות. אפשרות ההגדלה עד
1.000 נותנת אפשרות להסדיר את הדבר.

א. פרמינגר: אני מציע להסתפק ב-800. אם יחליטו על אפשרות של
הגדלה ל-1.000, אציע הסתייגות, שתהיה קשורה עם
המרחק הגיאוגרפי בין המקומות.

ד. בר-רב=האי: ישנו סעיף אחר הדן בשאלת המרחק. אני מציע שנתוכח
על ענין זה בקשר לאותו סעיף.

ה ח ל ט : הועדה אישרה את סעיף 13(ג), כפי שהוצע ע"י
ועדת המשנה, כלומר, המספר 1.000 הוקטן ל-800,
והמספר 1.500 הוקטן ל-1.000.

הצגת
רשימות
הבוחרים

14. (א) רשימות הבוחרים תוצגנה, כל אחת בתחום אזור
הקלפי שלה, במשך לא פחות מ-7 ימים רצופים לפחות
6 שעות בכל יום, למען יוכל כל דורש לעיין בהן;
ההצגה תתחיל לא יאוחר מן היום ה-15 לפני יום
הבחירות.

(ב) מקום ההצגה, ימיה ושעותיה ייקבעו על ידי ועדת
הבחירות המרכזית, והודעה על כך תפורסם על ידי
ועדות הקלפי בצורה שתקבע ועדת הבחירות המרכזית,
אם באופן כללי ואם למקום מסויים.

מר צילן:

בדרך כלל, אני מחייב את קיצור התאריכים
והתקופות של הפעולות השונות, אולם במקרה
זה, אם יקצרו את התאריכים, אי-אפשר יהיה לבצע את הפעולות, כיון שאם
הצגת רשימות הבוחרים מתחילה 15 יום לפני הבחירות, והיא צריכה להימשך
שבוע ימים, אנו מגיעים ליום השמיני לפני יום-הבחירות. נוסף לכך, בסעיף
15 נאמר, כי כל אדם רשאי לערער על רשימת הבוחרים לא יאוחר מ-3 ימים
אחרי גמר ימי ההצגה של רשימות הבחורים, כלומר, אנו עומדים 5 ימים לפני
יום הבחירות. צריכים לתת גם לבית המשפט זמן מספיק כדי לפסוק בעניני
הערעורים, ואח"כ ועדת הקלפי צריכה להכניס את התיקונים השונים ברשימות
הבוחרים. אם נקצר את התאריכים, כל הפעולות הללו עלולות להסתיים רק
לאחר יום הבחירות.

אני רוצה להפנות את תשומת לבכם לעוד דבר:

בסעיף 17(ג) נאמר, כי רשימת המועמדים תוגש לוועדת הבחירות המרכזית
לפחות 21 יום לפני יום הבחירות. אני מבין שרק אדם בעל זכות בחירה
אקטיבית, רשאי להיות מועמד. אם כך, איך אפשר להגיש את רשימת המועמדים
21 יום לפני יום הבחירות, כאשר אין יודעים עדיין למי יש זכות בחירה
אקטיבית?

אני מציע לא לדון כעת בתאריכים של

הפעולות השונות, אלא לדון לגופו של הענין. לאחר שנגמור את הדיון
בכל החוק, אפשר יהיה לתאם את התאריכים לפעולות השונות.

ע.ע.

א. פרטינגר:

אני מטעים להצעתו של מר צילן, לדון

קודם לגוף העניין ואח"כ לתאם את

התאריכים לפעולות השונות.

ברצוני להציע שני תיקונים לסעיף 14:

(א) רשימות הבוחרים תוצגנה במשך לא

פחות מ-14 ימים רצופים, ולא 7 ימים כפי שכתוב בחוק. אני חושב שהנסיון ההוכיח כי 7 ימים אינם מספיקים אפילו למנגנונים המפותחים ביותר.
(ב) בסעיף 14(א) נאמר כי, רשימות הבוחרים

תוצגנה במשך לא פחות מ-7 ימים רצופים לפחות 6 שעות בכל יום. אני מציע להוסיף: כולל את השעות 4-9 אחה"צ. עלינו להתאים את זמני ההצגה באופן כזה שגם הפועל העובד במשך כל היום, תהיה לו אפשרות לעיין ברשימות הבוחרים.

ח. טובי:

אני תומך בהצעה האומרת כי רשימות הבוחרים

תוצגנה במשך לא פחות מ-14 ימים רצופים.

אני מציע שרשימות הבוחרים תוצגנה לפחות

10 שעות בכל יום. אפשר לחלק את השעות לפנ"ה ואח"הצ.

ב. איזנשטט:

אם נקבל את המגמה להגדיל את מספר הימים

הנחוצים להצגת רשימות הבוחרים, צפויה

סכנה שהבחירות תידחנה מדי פעם בפעם.

ע. אטר:

אני מציע שרשימות הבוחרים תוצגנה במקום

פומבי. אז גם לא יהיה צורך להגביל את

מספר שעות ההצגה וכל אדם יוכל לגשת בשעות הנוחות לו.

ג. דינבורג:

אני מתנגד לדחיית קביעת התאריכים. אם

התאריכים יקבעו, הם גם ישמרו.

י. בורג:

אני מוצא כי המשפט האחרון בסעיף 14(א)

אינו מסוסח באופן מתאים לצרכים המציאותיים.

בסעיף נאמר: "...ההצגה תתחיל לא יאוחר מן היום ה-15 לפני יום הבחירות".

אני מציע לנסח: "...ההצגה תסתיים לא יאוחר מן היום ה-... לפני יום

הבחירות". אם נקבע שההצגה תימשך עשרה ימים, עשרה ימים אלה צריכים

לסתיים ביום מסוים לפני הבחירות. אין כל תועלת בכך שאנו מאריכים

את זמן ההצגה, אם עי"כ אנו מקצרים את זמן הערעור.

ד. בר-רב-האי:

אשר להערותו של מר בורג, את התשובה אפשר

לקבל ע"י פעולה אריטמטית פשוטה: אם

מציגים את רשימות הבוחרים 15 יום לפני יום הבחירות וקובעים 7 ימים

להצגת הרשימות, ההצגה תסתיים 8 ימים לפני יום הבחירות.

אולם, מאחורי סעיף זה עומד קושי הרבה

יותר חמור. סעיף זה מחייב קיום אפרט במשך מספר ימים באלפי ועדות קלפי,

כי בכל ועדת קלפי יצטרכו לשבת במשך 14-7 יום לפחות מזכיר עם 2-3 חברי

הועדה, כדי לעזור לבוחר למצוא את שמו ברשימות הבוחרים. חוץ מזה שסידור

זה ידחה באופן אוטומטי את יום הבחירות, הוא גם ידרוש גיוס נוסף של

אנשים ואמצעים עצומים, ולדעתי, אין כל הצדקה לכך. לדעתי, 7 ימים להצגת

רשימות הבוחרים, מספיקים בהחלט.

אני תומך בהצעתו של ר"ר צילן, להשאיר

כרגע את ענין התאריכים. עשינו כך גם לפני 3 שנים, בעת הבחירות לאסיפה

המכוננת.

מר ידע:

אני רוצה, קודם כל, לענות לחבר הכנסת בורג

בקשר להצעתו לנסח את המשפט האחרון של

סעיף 14 באופן ש"ההצגה תסתיים לא יאוחר מן היום ה-... לפני יום הבחירות".

אני חושב כי לגבי תכנון של הענין, זה היינו הך. אני חושב כי רצוי יותר

לכתוב: "ההצגה תתחיל...", כיון שכונת הסעיף היא, שיש לפרסם את הרשימות

עד כמה שאפשר יותר מוקדם.

בנוגע למספר שעות ההצגה בכל יום, אני

רוצה להזכיר כי בחוק הקודם נקבעו 8 שעות, אולם הנסיון הראה שהיה קשה לבצע זאת.

איני מציע לקבוע בתוך החוק, שעות ההצגה מסויימות בשביל כל הארץ. גם החוק הקודם לא קבע זאת; הוא הסתפק בקביעת מספר שעות ההצגה והשאיר את קביעת השעות לוועדות הקלפי.

שאלה חשובה יותר היא קביעת מספר ימי

ההצגה. דבר אחד בכוון: הארכת ימי ההצגה מאריכה את תהליכי ההכנה לבחירות, כך שבסופו של דבר, צריך יהיה לדחות את יום הבחירות. אני רוצה לציין כי גם בעקודת הבחירות לאטיפה המכוונת היתה תכנית עבודה כזאת, ששאירו את התאריכים פתוחים והכניסו אותם ברגע האחרון. הצלחה גדולה לא היתה לשיטה זו, כיון שכל שבוע הכניסו תיקונים. לאחר כל התיקונים נקבע אז שהצגת רשימות הבוחרים תתחיל 13 יום לפני יום הבחירות. אנו קבענו 2 ימים נוספים, כלומר, 15 יום. מועד זה של 15 יום קשור עם השאלה של ערר וערעור, הצעה זו הנוגעת לפניהם אינה כוללת זמן לערר, כי אם רק לערעור. ועדת המשנה רוצה להציע לקבוע גם עור. אני מציע לא לקבוע זאת, אך אם כל תקבעו זאת, אזי 15 יום לא יספיקו נשום אופן.

אני מציע להשאיר את התקופה של 15 יום,

בהנחה שלא יהיה עורר, כי אם רק ערעור.

מר רוזנבלום: ברצוני לציין, כי מנהיגת משרד הפנים,

לאחר שאנו מסיימים את סדור פנקסי הבוחרים,

לא חשוב לנו כמה זמן יקבע לפעולות השונות. אנו נתאים את עצמנו לזמנים שהכנסת תקבע.

מר צילן: לדעתי, הצגת רשימות הבוחרים במשך 6 שעות

שעות בכל יום מספיק בהחלט, כי צריך לקחת

בחישובן שבכל קלפי לא יהיו יותר מ-800 בוחרים. 6 שעות בכל יום במשך 7 ימים, כלומר, 42 שעות ל-800 בוחרים הן זמן מספיק בהחלט, על אחת כמה וכמה שצריך לקחת בחשבון שיהיו איזורי קלפי שלא יהיו בהם יותר מ-200-100 בוחרים. אם משאירים את קביעת שעות ההצגה לוועדת הבחירות המרכזית, כפי

שמוצע בחוק, זה נותן גמישות מסויימת ואפשר להתאימם לתנאי כל מקום ומקום.
בנוגע לקביעת מספר ימי ההצגה, לדעתי 7 ימים מטפיקים בהחלט.

בסעיף 15(ב) נאמר כי „הערעור יוגש,

לא יאוחר מ-3 ימים אחרי גמר ימי ההצגה של רשימות הבוחרים...".
לדעתי, אין צורך ב-3 ימים כי אפשר להגיש את הערעורים תוך כדי תקופת
ההצגה. צריך רק לדאוג לאלה שיבואו לעיין ברשימות ביום האחרון, כך
שטפיק שהיום האחרון להגשת הערעורים יהיה למחרת תום תקופת ההצגה.

ביחס להצגת רשימות הבוחרים 15 יום לפני
יום הבחירות, ברור כי מדינות אחרות, בדרך כלל, מכדיזות על יום הבחירות
ועל הצגת רשימות הבוחרים לאחר שנעשו כבר כל ההכנות. אצלנו קובעים את
כל התאריכים, אפילו את התאריך הסופי, כאשר שום דבר אינו מוכן עדיין,
וזה דבר מסוכן.

אני רוצה לציין עוד דבר, שחבר הכנסת

בר-רב-האי כבר ציינו: ענין הושבת פקידים או חברי ועדות קלפי במשך
תקופת ההצגה, היא בעיה חמורה מאוד. אם עוד נגדיל את מספר ימי ההצגה,
איני יודע איך יוכלו לבצע זאת מבחינה טכנית. אני מציע להשאיר את מספר
ימי ההצגה, כפי שמוצע בחוק.

היו"ר נ. ניר:

אני מציע לקבוע את תאריכי הפעולות לפי
הצורך. אח"כ נתאים את התאריכים לתאריכים

אלה ונקבע את תאריך הבחירות.

י. בורג:

ברצוני לשאול: כמה ערעורים הוגשו, וכמה
זמן לקח הטיפול בהם בפני בית המשפט בעת

הבחירות לאסיפה המכוננת.

מר צילן:

אני יכול להשיב לשאלה זו, אך לא במספרים.
עד כמה שידוע לי, מספר הימים היה זעום.

ישנה הצעה לקבוע בחוק את שעות ההצגה,
וישנה הצעה לא לקבוע זאת.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד קביעת שעות ההצגה בתוך החוק - מיעוט
נגד - רוב

הוחלט לא לציין בגוף החוק את
שעות הצגת רשימות הבוחרים.

אני מציע לקבוע שועדת הבחירות המרכזית
מספר
תוכל במקומות מסויימים להקטין את/שעות

י. הררי:

הצגת רשימות הבוחרים.

ההצעה נתקבלה

לאחר שהצעת מר הררי נתקבלה, אני מציע שועדת
הבחירות המרכזית תוכל במקומות מסויימים

י. בורג:

להקטין את מספר שעות ההצגה, רק ברוב של שני שליש.

ההצעה נתקבלה

אני מציע לקבוע שועדת הבחירות המרכזית תוכל
במקומות מסויימים להקטין גם את מספר ימי

ע. אסף:

הצגת רשימות הבוחרים.

אני מציע שהקטנת מספר ימי ההצגה יכולה
להעשות, רק באם תתקבל החלטה פה-אחד של

י. בורג:

ועדת הקלפי המקומית.

אני מקבל את התוספת.

ע. אסף:

ההצעה היא מסוכנת ותגרום לתסבוכת.

היו"ר נ. ניר:

היו"ר נ. ניר:

ישנה הצעה לדחות את ההחלטה ביחס למשפט

האחרון של הסעיף הקובע, כי ההצגה תתחיל

לא יאוחר מן היום ה-15 לפני יום הבחירות.

ההצעה נתקבלה

ביחס לקביעת ימי הצגת רשימות הבוחרים,

ישנן 3 הצעות: 1) 14 יום; 2) 10 ימים; 3) 7 ימים.

ה צ ב ע ו ת

8	-	בעד ההצעה לקבוע 14 ימים להצגת רשימות הבוחרים
2	-	" " " " " 10 " " בעד
7	-	" " " " " 7 " " בעד

8	-	בעד ההצעה לקבוע 14 ימים להצגת רשימות הבוחרים
9	-	" " " " " 20 " " "

נתקבלה ההצעה לקבוע 10 ימים להצגת רשימות הבוחרים.

ביחס למספר שעות ההצגה בכל יום, ישנן

3 הצעות: 1) 10 שעות; 2) 6 שעות; 3) 3 שעות.

ה צ ב ע ו ת

9	-	בעד ההצעה לקבוע 10 שעות הצגה בכל יום
5	-	" " " " " 6 " " "
8	-	" " " " " 8 " " "

9	-	בעד ההצעה לקבוע 10 שעות הצגה בכל יום
8	-	" " " " " 8 " " "

נתקבלה ההצעה לקבוע 10 שעות הצגה בכל יום.

היו"ר ב. ניר:

אני מסכם את סעיף 14(א) לאחר כל

התיקונים:

„רשימות הבוחרים, תוצגנה כל אחת בתחום

אזור הקלפי שלה, במשך לא פחות מ-10 שעות ימים רצופים לפחות 10 שעות

בכל יום, למען יוכל כל דורש לעיין בהן; ההצגה תתחיל לא יאוחר מן

היום ה-..... לפני יום הבחירות.

ועדת הבחירות המרכזית יכולה להקטין את

מספר שעות ההצגה, אולם החלטה זו טעונה רוב של $2/3$ הנוכחים והששתפים

בהצבעה.

(אחרי כן רשמה רל)

סעיף 14(ב).

"מקום ההצגה, ימיה ושעותיה ייקבעו על ידי ועדת הבחירות המרכזית, והודעה על כך תפורסם על ידי ועדות הקלפי בצורה שתקבע ועדת הבחירות המרכזית, אם באופן כללי ואם למקום מסויים."

היו"ר נ. ניר:

הנוסח המוצע הוא כזה: "מקום ההצגה, ימיה ושעותיה, ייקבעו ע"י ועדת הבחירות

האיזוריות והודעה על כך תפורסם ע"י ועדות הקלפי בצורה שתקבענה ועדות הבחירות האיזוריות."

א. פרמינגר:

זה לא יכול להיות.

ד. בר-רב-האי:

מה הטעם שמי שיושב בוועדת הבחירות

המרכזית יקבע איפוא צריך לפרסם את

רשימות הבוחרים, למשל, בשבי ציון? ועדת הבחירות האיזורית יותר קרובה לעניין. לוועדת הבחירות האיזורית יש הערכה לגבי מקום הפירסום; לוועדת הבחירות המרכזית - אין.

א. צילן:

דבר זה מוכיח כי הסעיף הזה כפי

שהוצע ע"י משרד המשפטים, היה נכון.

לא יתכן שוועדת הבחירות המרכזית תודיע על בהודעה רשמית בעתונות כי ביום זה וזה בשעות אלה וא"ה תוצגנה רשימות הבוחרים בכל הארץ במקום זה וזה. אם עושים זאת בכל מקום בצורה אחרת, לא יתכן פירסום כללי בכל הארץ.

א. פרמינגר:

אני חושב שצריך לחדיד בין שני הדברים.

יש שאלה טכנית, למשל, אם לפרסם את

הרשימות במחלבה או בבית-הכנסת. בעניין זה אני מצטרף לבר-רב-האי, אבל

לא על זאת מדובר. מדובר על תקנת ההודעה. השאלה היא מי יפרסם את המשימות.

אני מסכים שאת הפרטים הטכניים תקבענה ועדות הבחירות האיזוריות. אבל

את התקנות הכלליות צריכה לקבוע ועדת הבחירות המרכזית.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

- בעד ההצעה שההודעה ואופן הפירסום ייקבעו ע"י ועדת הבחירות המרכזית - 5.
- בעד ההצעה שתקבע זאת ועדת הבחירות האיזורית - 6.

הוחלט: במקום "ועדת הבחירות המרכזית" תבאנה המלים: "ועדת הבחירות האיזוריות".

ההצעה להשמיט את המלים: "אם באופן כללי ואם למקום מסויים" -

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

סעיף 4.15.

"(א) כל אדם רשאי לערער על רשימת בוחרים בטענה -
(1) ששמו נעדר מן הרשימה שלא כדין; או
(2) ששמו של אדם אחר נכלל ברשימה שלא כדין.

(ב) הערעור יוגש, לא יאוחר משלושה ימים אחרי גמר ימי
ההצגה של רשימת הבוחרים, לבית המשפט המחוזי שבאזור
שיפוטו נמצא איזור הקלפי.

(ג) הדיון בערעור יהיה בפני שופט אחד כדן יחיד; החלטתו
תהיה סופית, ואין לערער עליה."

בועדת המשנה הוחלט להכניס בסעיף זה

היו"ר נ. ניר:

אפשרות של ערר וערעור. כמו-כן הוחלט

ללכת בעקבות חוקת הבחירות לעיריות ולאפשר ערעור גם בשם מישהו אחר.

התיקון הזה נתקבל בועדת המשנה לאור

א. צילן:

הדיונים על חוק הבחירות הקבוע. לדעתי,

אין מקום לשינוי כזה כשאנחנו מדברים על חוק הבחירות לכנסת השנייה ומעוניינים
בהחשת מועד הבחירות. הפרוצדורה שנחגו בה לפי חוק הבחירות לעיריות היא
מסובכת וארוכה מאוד. עד כמה שהבנתי, כל המפלגות בכנסת מעוניינות בהחשת
הבחירות. בהצעה שהובאה ע"י משרד המשפטים, הוכנסו רק שתי אפשרויות של
הגשת ערעורים: מצד אדם ששמו אינו נמצא ברשימה, או מצד אדם האומר ש
שמו של האחר נכלל ברשימה שלא כדין. בבחירות לעיריות היתה אפשרות שאדם
אחד יגיש ערעור לטובת 20 אלק איש. בירושלים היו 12 אלק ערעורים; בתל-אביב -
31 אלק. המערער לא חטריח את עצמו לבדוק אם האדם שעל הערר שמו הוא מערער,
נמצא או לא נמצא ברשימה. עררים מוצדקים היו רק אלפים; כל היחר ויחרו
בעצמם על הערעור מאחר שראו כי אין לו יסוד. אם נלך בדרך זאת הפעם, אני
חושש שיהיו לנו אולי 100 אלק עררים בכל הארץ. לכן אני חושב כי מוטב
להשאיר את הנוסח אשר הוצע ע"י משרד המשפטים.

מה יקרה אם נשאיר את הנוסח שהוצע

א. פרמינגר:

ע"י משרד המשפטים ובכל זאת יהיו

לנו 10 אלפים ערעורים בפני בית-המשפט? מה יהיה המצב החוקי במקרה
שהערעורים האלה לא יוכלו להתברר עד לבחירות, והאם מקרה כזה עשוי לפסול
את הבחירות?

מה? היא האפשרות לנהוג לפי הפרוצדורה

של הבחירות לעיריות ולגמור את בירור העררים ע"י הגדלת מספר המבררים אותם?

א. פרמינגר: אם מישהו מכניס ערעור בשם רבים, אפשר

לפתוח את הרשימה האלפא-ביתית ואם

מתברר כי השמות נמצאים ולא היה יסוד לערעור, הענין נגמר בזאת. בבחירות

לעיריות צריכים היו לחפש את השמות לפי הרחובות ולא לפי האלפא-ביתתה.

(א. צילן: בבחירות אלה תהיינה רשימות אלפא-ביתיות בכל איזור, אבל לא רשימה אלפא-ביתית כללית). אנחנו נמציע להכין רשימות בוחרים אלפא-ביתיות,

לפתוח עירוניות אם לא כלליות. אין זה בא בחשבון שיתזר עוד פעם אותו

אי-הסדר שהיה בזמן הבחירות העירוניות.

לנימוקים נגד ערר אני רוצה להוסיף:

א. ידין:

אין כאן מקום הגיוני לשלב הנקרא "ערר".

יש לזה מקום ואצדקה וגם צורך מסויים באותם המקרים שעורכים רשימות - לא

דוקא של בוחרים - עפ"י אינפורמציה קלוטה ממקורות שונים. כאן המצב שונה.

רשימות הבוחרים נערכות על-פי מרשם התושבים שמתנהל באופן חוקי לפי פקודת

מרשם התושבים. רשימות הבוחרים שמשרד הפנים ממציא לוועדת הבחירות, ערוכות

על-פי חומר רשמי שנאסף בצורה המחייבת את כל האזרחים. לו היתה אפשרות של

ערר, אני מעריך שועדות הקלפי לא היו יכולות לעשות בענין זה ולא כלום.

זכות הבחירה ניתנת למי שרשום במרשם התושבים, ואם אינו ברשום, זה ענין לערעור

בפני בית-המשפט. עלינו ללמוד גם מהנסיון. בבחירות לאסיפה המכוננת לא

היתה אפשרות של ערר, ובתל-אביב היו בערך 1700 ערעורים. בבחירות לעיריות

היתה אפשרות של ערר, ובתל-אביב היו 31 אלף עררים, מהם נשארו 2000 ערעורים.

כלומר, האפשרות של ערר לא שינתה את מספר הערעורים.

חוץ מהחשש של עיכוב הבחירות ע"י הופת

אפשרות של ערר, אינני חושב שיש בזה כל חזקת.

לשאלה מה יהיה אם לא יספיק בית-המשפט

לדון בערעורים: הנסיון מראה כי בית-המשפט העליון מתארגן ע"י שר המשפטים בצורה

כזאת שכל השופטים מתקנים לענין זה. כל שופט יכול לשבת כדן-יחיד לענין זה.

בתל-אביב יש לנו 11-12 שופטים. אפשר להתגבר על עבודה זו. הנסיון מראה כי

מספר הערעורים למעשה אינו כזה שאי-אפשר להתגבר עליו. (א. פרמינגר: אבל האם

יחכן שמישהו יהיה מקופח מפני שלא הספיקו? לדעתי, אז הבחירות פסולות מבחינה

חוקית.) הנסיון הוכיח כי עד עכשיו לא יצא איש מקופח בענין זה. יש להניח

כי גם אם יוכפל מספר הערעורים לעומת מה שהיה קודם, אפשר יהיה להתגבר על זאת.

למעשה יהיו שני אפיונים. תל-אביב יהיה

ה' אלופי:

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ה' אלופי:

אלפון, ועל סמך אלפון זה תהיה החלוקה. אם מישור יטען כי שמו הושמט
בטעות מן הרשימה, אינני רואה מדוע צריך להעביר את ערעורו לשופט. גם
הביקורת תהיה קלה מאוד.

ד. בר-רב-האי:

ועדת הקלפי אינה אחראית לרשימת

הבוחרים. עלינו למנוע כל אפשרות של

הוספת שם או השמטת שם ע"י ועדת הקלפי. היא לא קבעה את רשימות הבוחרים
והיא אינה יכולה להיות אינסטנציה לערר. החוק בנוי על זה ששרד הפנים,
משרד הרישום, ממציא את רשימות הבוחרים לוועדת הקלפי. הערעור אינו אנגד
ועדת הקלפי אלא נגד משרד הרישום. בשביל ועדות הקלפי קיימות שתי אפשרויות
לתיקון הרשימות: או שבית-המשפט מצווה ~~לעצמם~~ להכניס לרשימה שם של אדם
שהושמט ממנה, או שעושה זאת משרד הרישום, שהוא אחראי על הרשימות. משרד
הרישום יכול להודיע בצורה נוספת לוועדת הקלפי שעליה לצרף לרשימות שמות
אלה ואלה. המעוניין יכול לגשת למשרד הרישום ולברר זאת שם, כי אין זה
ערעור אלא אי-הבנה משרדית.

כל התיאוריה של הררי נוצרה מתוך

קונספציה שונה לגמרי: מתוך רצון שממדינת ישראל יהיה פנקס בוחרים
מסודר וקבוע. בשלב זה, הדבר בלתי אפשרי, כי זה יאריך את הבחירות
לתקופה שעדיין לא איני יכול לשער מה יהיה אורכה.

ח. רובין:

אנחנו מתוכחים על שלש שאלות: על מה

מערערים; לכמה אינסטנציות מערערים

ובפני מי מערערים.

לשאלה הראשונה: לדעתי עלינו ללכת

לפי שנהגנו בבחירות לעיריות. יש להבטיח לכל אחד את האפשרות לערער גם
על שם של מישור אחר שאינו כלול ברשימה. אין זה ערעור בשמו של מי שלא
נכלל; אני מערער בשמי על שמישהו אחר נכלל או לא נכלל ברשימה. אומר
לשם מה זה דרוש: במציאות שלנו עוסקים בארגון הערעורים האלה במידה
רבה מפלגות וארגונים. אינני רואה בכך כל פסול. זה בא להבטיח לכלול
ברשימות את מי שבאופן מקרי אינו כלול בהן, או להיפך, אם מפלגה מסויימת
רואה כי שם של איש אשר מצביע לטובתה נשמט מן הרשימות והוא היה צריך
להיות בהן, אינני רואה בכך כל רע אם היא תגיש את הערעור על כך.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט

28.2.51

חוק הבחירות לכנסת השנייה.

לשאלה השנייה: כמה אינסטנציות.

ח. רובין:

לדעתי, אם יש דרגת ערר ואח"כ ערעור,

חוסכים בזמן. בתל-אביב הוגשו 31 אלף ערעורים. אני מניח כי חלק גדול מן הערעורים לא היה רציני, באשר לא בדקו את הרשימות. מקל מקום, נחבר כי אלפי אנשים קבלו זכות בחירה אשר לא ניתנה להם מקודם. במידה שאני שומע מפעם לפעם "דו"חות, נראה לי כי יש אצלנו התקדמות רצינית מאוד. בקשר עם שיטת רישום התושבים. בכל זאת, יש אצלנו חנודות בלתי פוסקות של האוכלוסיה, לא רק מעיר לעיר. קשה בכלל לברר אם אדם נמצא או אינו נמצא ברשימה, כאשר הוא מחליף את מקום-מגוריו. לכן אני בעד זה שהאינסטנציה הראשונה אחרא לערעור תהיה ועדת הבחירות האזורית או ועדת משנה שלה, אשר תבדוק את העררים. אני בטוח שאינסטנציה זאת תסלק 95% מהעררים, מפני שהיא מכירה את הנאי המקום. האינסטנציה השנייה - השופט. אני מסכים כי במקרים מסויימים נחן גם לדרגת הערר את הזכות לעבור הלאה, ולהידון בפני שופט, אם אין זה עניין של בדיקה טכנית. (ד. ברייב-האי: האם אתה רוצה לתת לוועדות האזוריות אפשרות להוסיף או להשמיט שמו?) כן, כל-פי ערר. ועדת בחירות /אזורית, כשהיא דנה על ערר, היא ממילא מקבלת פונקציות קווי-משפטיות בעניין זה. עפ"י רוב ערעורים אינם עניין לחוק אלא שאלה של טכניקה.

אני חושב כי בהצעתי יש קיצור-זמן.

להצעתו של רובין: איך הוא יוכל

א. צילן:

להבטיח כי ועדת הבחירות האזורית

תעשה את העבודה הזאת תוך זמן מסויים כדי לא לחות את הבחירות? מה הן הסנקציות נגדה? (ח. רובין: אפשר לשאול אותה שאלה ביתס לשופט.) לא. שופט יודע כי הוא אחרא צריך לעשות זאת לפני הבחירות, והוא יעשה זאת. אין זה כל כך פשוט לגבי ועדת הבחירות האזורית, כשהיא מורכבת כאשר היא מורכבת. אין כל בפתחון כי ועדת הבחירות תעשה זאת בזמן.

אני מתנגד להוספת אפשרות של ערר.

מ. בן-עמי:

מה ענינו של מישור זה? אני לא הוכנסתי

לרשימת הבחורים? אף אחד אינו יכול להתערב במקרה שבעל זכות בחירה אינו רוצה להגן על זכותו. עצם הרעיון הזה שמפלגות הן האפוטרופוסות על אנשים שכביכול קופחו - פסול בעיני. כל אדם אפוטרופוס לעצמו. אינני מתנגד

מ. בן-עמי:

לכך שמפלגות התפתחה את הרשימות, תבררנה אם שמות חבריהן נמצאים, ותפנינה את תשומת לב החבר שאיננו ברשימה; אבל הן אינן יכולות להגיש את הערעור במקומו. מפני שאפשרנו דבר כזה בבחירות לעיריות, הגענו ל-31 אלף עררים בחל"אביב.

ב.צ. דינבורג:

אני בעד הנוסח המוצע. אף אני חושב

שצ"אפשר לערער בשם משהו אחר. יש

גם מדינה, וגם את זכויותיה צריך להבטיח.

אני מתנגד בחוקף לכל אינסטנציה אחרת

לערעור, מלבד בית-המשפט. מה פירוש הדבר? זוהי קווי-דמוקרטיה שתהרוס את כל היסוד של הבחירות. אם מכניסים מפלגות ~~אמצא~~ לענין זה, זה הורס את כל היסוד המוסרי שבדבר.

ז. שזר:

אני מעוניין בהחשט בבחירות, אבל אני

מעוניין גם שכל מי שיש לו זכות להשתתף

בבחירות -- יוכל להשתתף. ואני שואל אתכם: האם יתכן שרק 3 ימים אפשר יהיה לערער, ואח"כ סוקעת הזכות הזאת? אמנם יש התפתחות גדולה בשיטת הרישום, אבל אנחנו עדיין רחוקים משלמות. יש הנודח גדולה של אוכלוסים, יש מעברות רחוקות, אי"אפשר להסתפק בשלושה ימים. אני מציע במקום שלושה ימים, לפחות שבוע.

י. קליבנוב:

בהתחשב עם התנאים שלנו אני מוכן לוותר

על זכות הערר בחוק זה לגבי הכנסת הבאה,

כדי לא להשהות את הענין. אבל אני רוצה להעיר תשומת לב החברים לדבר אחד: לאפשרות לתקן שגיאות טכניות. בשום מקום זכות זו אינה ניתנת לוועדת הקלפי. נאמר רק כי אדם צריך לבוא ולזהות את עצמו על-ידי פנקס הרישום. נתאר לעצמנו כי בטעות נרשם שם האב של הבוחר, לא נכון. לפי המוצע, לא תהיה לוועדת הקלפי כל אפשרות לעשות כל הקלה בענין זה. האם יש הכרח לפנות לבית-המשפט במקרים כאלה? אני חושש מאוד כי טעויות כאלה יכולות להיות במספר גדול מאוד. אני מציע שאפשר יהיה לפנות למשרד הרישום, ולמשרד הרישום תהיה אפשרות לתקן את הרשימות לאחר שפירטם אותן, במשך זמן מסויים.

א. פרמינגר:

חבר הכנסת קליבנוב התלבט, אבל אין

זה מספיק להתלבט. צריך להתשובה:

מי יכריע אם הערעור יופנה למשרד הרישום או לביהמ"ש? עלינו לקבוע אחת מן השתיים: או בית-הדין - ואז נציף את בית-הדין בערעורים - או שנקבע אינסטנציה נוספת. אינני רואה פגם בכך שתהיה אינסטנציה של עררים. בבחירות לעיריות לא היתה כל טענה נגד האפשרות הזאת ולא נאמר כי בקשר עם מתן האפשרות הזאת היו זיופים או סילוקים. ההגיון הפשוט תובע לקיים גם הפעם את האינסטנציה הזאת.

לשאלה אם מי ששמו נשמט מרשימות

הבוחרים צריך להגיש את הערר בעצמו או שיכול גם מישור אחר לעשות זאת לטובתו: הרי הזכות לבחור היא את הזכויות החשובות. העיר כאן מישור שהוא מחשיב מאוד שהאשה תלך להצביע. אינני מבין מה פסול בכך אם מישור מתנך חלקי ציבור שונים ודואג לכך שיבחרו לא רק ע"י הפניית השומת לב, אלא שהוא דורש את הכללתם ברשימות. הדבר הזה עמד במבחן הבחירות לעיריות. במידה שהוא לא עמד במבחן, זה היה מסיבה אחת: שלא היו רשימות אלפא-ביחיות עירוניות. קחו בחשבון שיש בוחרים רבים שאנחנו - ואינני מבין מדוע אני יוחר או פחות מחבר הכנסת שאג או חבורי - מעוניינים כי יבחרו. כולנו מעוניינים שיהיה מאכסימום של בוחרים. לכן אני מציע לקבל זאת.

ביחס לזמן, אני מקבל בברכה את הערתו

העניינית של חבר הכנסת שזר, שהוכיח לי כי לנגד עיניו לא היה שום שיקול אלא הבטחת בחירות גדולות. בחירות גדולות הן נצחון למדינה, נצחון לכל הציבור ההולך לבחירות. לכן, הוא ציין בצדק כי שלושה ימים זה זמן קצר לערעור. אני מצטרף להצעתו לקבוע שבוע במקום שלושה ימים.

י. בורג:

היות והמדובר הוא בזכות הבחירה, אני

מצטרף במחון אפשרות של עררים, לפי הכלל

החלמודי: "זכין לו לאדם שלא בפניו".

אני מציע בסעיף 15(ג), אחרי המלה

"החלטתו" להוסיף את המלים: "לא יאוחר מ-48 שעות מיום הבחירות". אני רוצה להבטיח כי אותו אדם שאנחנו דואגים לזכותו לערער, יגיע באמת לזכותו זאת.

ת. טובי:

אני תומך בהצעה שכל אדם, תהיה לו זכות
לערער לטובת מישהו אחר;

לשאלה אם ועדות הבחירות יכולות להיות

מוסד לעררים, או שאינן יכולות להיות כאלה. אני מניח כי אלה שיערערם,
יהיו אנשים שכלל לא נרשמו ולא תיקון זה או אחר. אנשים רבים יבואו
ויטענו כי לא נרשמו והיתה להם הזכות להירשם. אינני מתאר לעצמי כי
ועדת הבחירות תוכל להכריע בענין זה, באופן חוקי. זה ענין משפטי. אינני
חושב שאם משרד הפנים צריך לקבל פקודה לרשום משהו במרשם התושבים, יכולה
לתת את הפקודה הזאת ועדה המורכבת לפי יחסי הכוחות של מפלגות. דבר זה
צריך להיעשות על-פי פסק דין משפטי.

לפי ההצעה הערער יבוא לבית-הדין

המחוזי. אני מניח כי זהו הרבה ערעורים ואני מציע שהערער יובא בפני
שופט שלום.

א. חבורי:

אני תומך בהצעתו של חבר הכנסת פרמינגר.

עלי להגיד לירידי הפרופ' דינבורג כי

לא צדק: בדרך כלל מוטב שכל אדם יערער בעצמו, שיהיה בעל הכרה היודע
קרוא וכתוב ויעשה זאת בעצמו. אבל זה היה מוצדק לו היו לנו בחירות
רובניות, כשיש איזורים קטנים וקבועים. הסכמנו להמשיך את המסורת של
שיטת הבחירות היחסיות. קיימת עובדה שאפילו אזרחים בעלי הכרה ובעלי השקפה
פוליטית קבועה מדורי דורות בא"י, הסכימו לסדר כזה, שהמפלגות מופיעות
בחור אפוטרופסים. יש בזה שלילה, אך יש בזה גם חיוב בתנאים שלנו. קודם
כל, יש בזה שויון מוחלט: מה שמוחר לי, מותר לחבר הכנסת הרב שאג ולפרמינגר.
מדוע לא נאפשר, בתקופה של קיבוץ גלויות, כאשר יש לנו 400 אלף בוחרים
שרוצים לבחור וודאי יש להם טסיה מסויימת, אבל הם אינם בקיאים כמונו
בכל סדרי הדברים; מדוע לא נאפשר למפלגה או למישהו אחר לדאוג לזכותם לבחור?
אינני מסכים כי אסור להתערב כאשר רואים
שמישהו רשום שלא כחוק. בתנאים שלנו, זה מותר ורצוי. יהכך שלעתיד, עם שינוי
על שיטת חיינו הפוליטיים, יהיה קריטריון אחר. בתנאים שלנו - אני תומך בכך.

לעומת זאת, נראית לי כאבסורדית ההצעה

שועדת הבחירות תהיה האינסטנציה לקבלת עררים, והפוסקה לגביהם. ועדת הבחירות
היא אוסף פרופורציונאלי של כל המפלגות. המפלגות אינן יכולות לפסוק על מעמדן

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א. תבורי:

החוקי של האזרח במדינה. זאת יכולה לעשות רק המדינה כולה. משרדי הרישום הם האינסטנציה הראשונה לכך; השופט - אינסטנציה שנייה.

השאלה אם יורשה לאנשים לערער בשם מישחו אחר, תלויה בכך אם יש בוחרים היודעים קרוא וכתוב, או שאינם יודעים זאת.

אני חושב כי שלושה ימים זה זמן קצר

מדי לערעורים, ובשום אופן אין אפשרות אובייקטיבית לבוחרים לסדר את ענייניהם בתוך זמן זה. בוחרים יכולים להיות חיליים, יכולים להימצא בנסיעה וכו'. דבר זה לא יתכן ולא היה בשום חוקת בחירות.

מתוך רצון להשתתפות מאכסימלית

ח. בן-אשר:

בבחירות, אני רוצה להבטיח גישה

ישירה למשרדי הרישום ולחייב את משרדי הרישום לברר את הפניות האלה במשך שלושה ימים: לחקן את המעוות או לענות בשלילה. רק לאחר זאת יהיה מקום לערעור. הנוסח יהיה כזה: כל אדם רשאי לפנות למשרד הרישום בדבר קיום זכות הבחירה שלו, ועל משרד הרישום לענות לו תוך שלושה ימים". אין צורך בתיווך של ועדת הבחירות בין משרד הרישום והבוחר.

אני חומך בהצעתו של חבר הכנסת בן-אשר,

א. ידין:

העונה גם על טענתו של מר קליבנוב

בקשר עם התיקונים. הכנסנו זאת בחוק המוצע בסעיף 16 בצורה סדומה במקצת, וכדאי היה להבהיר זאת. לדעתי, ההצעה הזאת עונה גם במידה גדולה על השאלה אם תנתן אפשרות ערר גם לטובת מישחו אחר. אז למעשה אין בכך כל הבדל אם אני אוכל להגיש ערעור בעד מישחו אחר, כל זמן שלא דאגתי שהוא יהיה רשום במרשם התושבים, לא יצא מזה שום דבר.

לשאלה אם הערעור יופנה לשפט שלום

או לשופט מחוזי: אין לי דעה על כך. בדרך כלל, יותר קל לסדר את הדברים בבית-המשפט המחוזי. בתל-אביב למשל, מספר השופטים המחוזיים עולה על מספר שופטי-השלום, וגם הטיפול בעניינים הוא יותר אחיד. על כל פנים, אנחנו מצדנו מציעים שיהיה זה שופט מחוזי. אם הועדה תחליט אחרת - לא אתנגד. אך בין שהועדה תחליט כי יעשה זאת שופט שלום או שופט מחוזי, הייתי מבקש

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א. ידין:

מאוד לא לכתוב כי השופט צריך להחליט על הערעור תוך תקופה איזו שהיא.
חוקה על השופט שהוא יודע את אשר עליו לעשות. אני חושב שהשופט יודע
ומבין את הדחיפות שבדבר. נוהרנו תמיד מהטיל על השופט - כאילו ע"י
לשון המחוקק המפורשת - את החובה להזדרז. הוא ודאי ימלא את חובתו.

היו"ר נ. ניר: הצעת בן-אשר חבוא בסעיף 16.

ה צ ב ע ה

ההצעה שאדם יוכל להגיש ערר גם בשקביל מישתו אחר -

נתקבלה.

ח. טובי:

לאחר ששקלתי יותר את הבעיה הזאת,

אני חוזר בי מעמדותי ומצטרף לאצא

לדעה האומרת כי יש צורך בערר.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד זה שיהיו עררים - 4.
נגד - רוב.

ההצעה לא נתקבלה.

בעד ההצעה שבמקום "הערעור יוגש לא יותר משלושה ימים" --
יכתב: "הערעור יוגש לא יותר משבוע ימים" - - -
נגד - רוב.
2 -

ההצעה נתקבלה.

בעד ההצעה שהערעור יוגש לשופט שלום - מיעוט
בעד ההצעה שהערעור יוגש לשופט מחוזי - רוב.

הוחלט: הערעור יוגש לשופט מחוזי.

א. צילן:

אני רוצה להציע תיקון להצעת בורג:§

במקום לאמר כי בית-המשפט יפסוק אח 48

שעות לפני יום הבחירות, נאמר כי פסק הדין יוצא לוועדה הקלפי 48 שעות לפני

יום הבחירות.

הצעת א. צילן נתקבלה.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
28.2.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

נוסח סעיף 15 יהיה:

היו"ר נ. ניר:

"(א) כל אדם רשאי לערער על רשימת בוחרים בטענה -

- (1) ששמו נעדר מן הרשימה שלא כדין, או
- (2) ששמו של אדם אחר נכלל ברשימה שלא כדין, או
- (3) להגיש לוועדה הבחירות ערעור בטענה שהוא או זולתו נרשם או לא נרשם שלא כדין, או נרשם באופן לא נכון..

(ב) הערעור יוגש, לא יאוחר משבעה ימים אחרי גמר ימי ההצגה של רשימת הבוחרים, לבית המשפט המחוזי שבאיזור שיפוטו נמצא איזור הקלפי.

(ג) הדיון בערעור יהיה בפני שופט אחד כדין יחיד; פסק הדין צריך להמסר לוועדת הקלפי לכל הפחות ולא יאוחר מ-48 שעות לפני יום הבחירות. החלטת בי"ה תהיה סופית ואין לערער עליה."

אלה המציעים להגביל את בית-המשפט

י. קליבנוב:

ב-48 שעות, לא השיגו כלום, מפני

שכתוב כי פסק הדין צריך להמסר. הוא יימסר אם יהיה, אבל מה אם לא יהיה?

אני רוצה להבין אם פסק-הדין צריך

א. פרמינגר:

או אינו צריך להינתן. אני קבלתי את

הצעתו של חבר הכנסת בורג כלשונה: בי"ה צריך לדון בזאת.

הוחלט: במקום שכתוב "פסק הדין יימסר" לכתוב:
"פסק הדין יינתן ויימסר".

הישיבה ננעלה בשעה 13.30.